

## Oponentský posudek disertační práce

Název práce: **Patofyziologie idiopatických střevních zánětů  
Vztah k primární sklerózující cholangitidě,  
transplantaci jater a karcinogenezi**

Autor disertace: **MUDr. Lukáš Bajer**

Předložená disertační práce je komentovaným souborem osmi publikací, ve kterých je pan MUDr. Lukáš Bajer prvním autorem u dvou zahraničních impaktovaných a jedné tuzemské, spoluautorem je v dalších dvou zahraničních publikacích v impaktovaných časopisech a ve třech publikacích v českých periodících. Svým rozsahem, pojetím a přínosem jde v českém i světovém písemnictví o ojedinělý komplex publikací na téma idiopatických střevních zánětů (IBD) a jejich vztahu k primární sklerózující cholangitidě (PSC-IBD), transplantaci jater a karcinogenezi. Pět publikací přitom uvádí vlastní originální výsledky, které i přes krátkou dobu od jejich uvedení jsou v zahraničním odborném písemnictví bohatě citovány.

Studentem stanovené hypotézy: 1) odlišnosti klíčových bodů patogeneze PSC-IBD od ostatních fenotypů IBD, 2) vliv PSC-IBD na prognózu jaterního štěpu po transplantaci jater pro PSC, 3) zvýšené riziko vzniku neoplazií u PSC-IBD, stejně jako stanovené cíle práce, patří mezi nejaktuálnější témata současné gastroenterologie a jsou cestou k postupnému odhalování patogenetických souvislostí u skupiny chorob, u kterých nebyla etiopatogeneze dosud plně objasněna. Použité metody a postupy výzkumu a experimentální části studia byly na nejvyšší možné úrovni současného poznání a nepochybně vyžadovaly spolupráci s nejvyspělejšími laboratořemi. Stanovených cílů bylo dosaženo a výsledky byly vhodným způsobem publikovány v hodnotných impaktovaných periodících nebo recenzovaných časopisech. Kvalitu dosažených výsledků nejlépe dokazuje citovanost uvedených publikací.

Za průkopnické vědecké poznatky považuji, že se podařilo prokázat odlišnost kompozice střevní mikrobioty u PSC a PSC-IBD od zdravých kontrol i od pacientů s ulcerózní kolitidou, stejně tak důkazy asociace vysoké četnosti bakteriálního rodu *Rothia* u PSC. V souhrnné diskusi je zmínka o pokračující studii zahrnující studium mykobiomu u PSC-IBD, dosud ve světovém písemnictví taková data zcela chybějí. Předběžné a zcela nové vědecké výsledky na toto téma autor uvedl v podobě abstraktu na UEGW v r. 2019. Za další originalitu a vědecký poznatek považuji výsledky osmé publikace uvádějící statisticky významný souběh výskytu autoimunitní pankreatitidy a karcinomu slinivky u pacientů resekovaných pro fokální pankreatickou masu.

Formálně jednoduché zpracování disertace, v podobě jak je uvedena, nesnižuje z mého pohledu kvalitu a význam předložené disertační práce. Celá práce je významným krokem pro rozvoj studií na téma etiopatogeneze IBD a PSC-IBD.

Disertační práce prokazuje předpoklady autora k samostatné tvořivé vědecké práci a k udělení titulu „Ph.D.“ za jménem.

Závěry oponentského posudku.

Student prokázal způsobilost k samostatné vědecké práci, disertační práce splňuje podmínky uvedené v § 47 odst. 4 Zákona o vysokých školách 111/98 Sb.

Oponent doporučuje předložit disertační práci k obhajobě a na základě úspěšné obhajoby udělit titul Ph.D.

V Olomouci dne 9.6.2020

Doc. MUDr. Vlastimil Procházka. Ph.D.

zástupce přednosty pro výuku II. IK

LF UP v Olomouci a FNOL

